

**การพัฒนาหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ
สำหรับนักศึกษาสาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
The Development Of Electronic Photo Book On Chieng Muaythai Boran
For Students In Muaythai Studies And Physical Education
Muban Chombueng Rajabhat University**

นัตยา ทิพย์เที่ยงแท้* นามนต์ เรืองฤทธิ์**
Nattaya Thipthiangthae* Nammon Ruangrit **
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
Faculty of Education, Silpakorn University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 2) เพื่อศึกษาความสามารถในการออกท่าเชิงมวยไทยโบราณ ของนักศึกษาสาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 2) หนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบทีแบบ 1 กลุ่ม ผลการวิจัย พบว่า 1) หนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ สำหรับนักศึกษา สาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา ด้านเนื้อหา มีคุณภาพโดยรวมในระดับดีมาก และด้านการออกแบบ มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีมากเช่นกัน 2) ความสามารถในการออกท่าเชิงมวยไทยโบราณของนักศึกษาสาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา หลังการเรียนรู้ด้วยหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ อยู่ในระดับดีมาก และค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่า 70% อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนรู้ด้วยหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจระดับมาก

คำสำคัญ : หนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์, เชิงมวยไทยโบราณ

Abstract

The purposes of the research were 1) To develop a electronic photo book about chieng muaythai boran for students in muaythai studies and physical education Muban Chombueng Rajabhat University, 2) To study of the ability of chieng muaythai boran of students in muaythai studies and physical education, Muban Chombueng Rajabhat University, and 3) To study student's satisfaction with electronic photo book about chieng muaythai boran. The population used in this study include 21 undergraduate students in

muaythai studies and physical education muban chombueng rajabhat university first-year academic year 2020. The instruments used in this study were 1) Structures interviews, 2) Electronic photo book on chieng muaythai boran, and 3) Student satisfaction questionnaire on electronic photo book. The statistics used to analyze data were mean and standard deviation and One sample T-Test.

The results have found that 1) The electronic photo book on chieng muaythai boran for students in muaythai studies and physical education in terms of content, the overall quality was at the excellent level, and in terms of design, the overall quality was at the excellent level as well. 2) The ability of chieng muaythai boran of students in muaythai studies and physical education after learning through the electronic photo book on chieng muaythai boran in very good level and after learning, score average was higher than 70 percentage at the statistical significance of 0.05. 3) The student's satisfaction in studying with the electronic photo book on chieng muaythai boran the overall of satisfaction was scored as being very satisfied ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.06$).

Keyword : Electronic Photo Book, Chieng Muaythai Boran

บทนำ

มวยไทยเป็นศิลปวัฒนธรรมทางการกีฬาของชาติที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของคนไทยทางด้านการต่อสู้ป้องกันตัว อันเกิดขึ้นจากวิถีชีวิตและภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทยที่ได้คิดค้นท่าทางการต่อสู้ป้องกันตัวจนกลายเป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลก อีกทั้งยังเป็นทุนอันยิ่งใหญ่ของสังคมไทยที่มีกฎเกณฑ์ทำให้คนไทยสัมพันธ์กันอยู่ร่วมกันเป็นพี่เป็นน้อง เป็นครอบครัวและเป็นชุมชนที่อยู่ร่วมกับธรรมชาติที่กลายเป็นจารีต ประเพณี อีกทั้งยังเป็นภูมิปัญญาทางการต่อสู้ป้องกันของบรรพบุรุษไทยที่ใช้ในการดิ้นรนและเอาตัวรอดจากภัยอันตราย ป้องกันชาติบ้านเมืองในยามศึกสงคราม เป็นกิจกรรมการออกกำลังกายสำหรับบุคคลทุกเพศทุกวัย และใช้ในการประกอบอาชีพสำหรับบุคคลทั่วไป มวยไทยสำคัญต่อนานาชาติมานานประเทศเริ่มหันมาสนใจศิลปะการต่อสู้แบบมวยไทยและนิยมฝึกเรียน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่มีเจตนารมณ์ในการจัดการศึกษาต้องเป็นเพื่อพัฒนาคนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนร่วมและของประเทศชาติรวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2554 : 3-4)

วัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย เป็นองค์ความรู้ความคิด ทักษะ และเจตคติของคนไทยที่สืบทอดจากบรรพบุรุษไทย สู่ลูกหลานไทยในปัจจุบันสื่อนาคัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “มวยไทย” เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติสั่งสมและสืบทอด มาจนถึงลูกหลานรุ่นต่อรุ่น สิ่งที่เป็นมรดกภูมิปัญญา หมายถึง สิ่งที่เป็นความรู้ ความคิด ทักษะ ความชำนาญ และเชี่ยวชาญที่แสดงออกเช่นเดียวกับศิลปะแม่ไม้มวยไทย ภูมิปัญญาไทยและมวยไทย ทำให้ได้มีการส่งเสริมให้เยาวชนได้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมภูมิปัญญาไทยและมวยไทยของบรรพบุรุษไทย

จากความสำคัญของมวยไทยวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทยดังกล่าวข้างต้น จึงจัดให้มีการเรียนการสอนวิชามวยไทยในสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สาระการเรียนรู้ที่ 3 และ 4 ประกอบด้วย 3 มาตรฐานการเรียนรู้ สามารถจัดเป็นวิชาพื้นฐานสำหรับผู้เรียนได้โดยมีโครงสร้างเวลาเรียน จำนวน 40 ชั่วโมงต่อปี หรือจัดเป็นวิชาสาระเพิ่มเติม จำนวน 80 ชั่วโมงต่อปี โดยสถานศึกษาจัดทำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ขึ้นเอง และการวัดและประเมินผล กำหนดเป็นตัวชี้วัดชั้นปีและช่วงชั้นโดยมีการตัดสินผลการเรียนเป็นรายภาคและรายปี (ต่อศักดิ์ แก้วจรัสวิไล, 2554 : 4-5) และในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงได้เปิดให้มีหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา ซึ่งถือได้ว่าเป็นมหาวิทยาลัยแห่งเดียวของโลกที่ได้เปิดสาขานี้ขึ้น ในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา ในรายวิชาศิลปะการใช้แม่ไม้ลูกไม้และลีลามวยไทย (Martial Art Tricks and Muaythai Style Uses) มีเนื้อหาสาระที่ให้นักศึกษาได้เรียนเกี่ยวกับเชิงมวยไทยโบราณ 65 ท่า ซึ่งประกอบด้วย เชิงหมัด 15 ท่า เชิงเท้า 15 ท่า เชิงเข่า 11 ท่า และเชิงศอก 24 ท่า จากการจัดการเรียนการสอน พบว่านักศึกษาไม่สามารถปฏิบัติและจดจำท่าทางได้ในเวลาที่กำหนด นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษายังพบอีกว่าเชิงมวยไทยโบราณ 65 ท่า เป็นทักษะที่ค่อนข้างยากที่จะจดจำ หลังจากการเรียนเสร็จสิ้นก็จะไม่สามารถจดจำท่าทางการเคลื่อนไหวได้หมดทุกท่า ควรมีสื่อนวัตกรรมที่จะช่วยทบทวนทักษะการเคลื่อนไหวเชิงมวยไทยโบราณแต่ละท่า

จากการศึกษาพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เป็นสื่อนวัตกรรมชนิดหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง เนื่องด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นหนังสือที่แสดงผลในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สามารถอ่านผ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ทั้งในระบบออนไลน์และระบบออฟไลน์ ซึ่งคุณลักษณะของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถเชื่อมโยงไปยังส่วนต่าง ๆ ได้ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถปรับปรุงข้อมูลได้ทันสมัยตลอดเวลา ต่างจากหนังสือทั่วไปที่ไม่สามารถแก้ไขข้อมูลในเล่มหนังสือนั้นได้ (ไพฑูรย์ ศรีฟ้า, 2551: 41) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา เพื่อเป็นสื่อเสริมช่วยในการจดจำท่าทางเชิงมวยไทยโบราณ โดยจะเน้นภาพท่าทางเชิงมวยไทยโบราณ ประกอบกับภาพวิทัศน์ประกอบเสียงบรรยาย โดยใช้วิธีสแกนคิวอาร์โค้ดในหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สะดวกกับการใช้งานของผู้เรียนและมีความทันสมัยในปัจจุบัน และเพื่อให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจมากขึ้น สำหรับนักเรียนและบุคคลที่สนใจได้ศึกษาหาความรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการออกท่าเชิงมวยไทยโบราณ ของนักศึกษาสาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชามวยไทยและพลศึกษาที่เรียนด้วยหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขา มวยไทยศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 21 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับอาจารย์ผู้สอนมวยไทย โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องและนำไปสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนมวยไทยเพื่อนำข้อมูล ไปจัดทำเป็นหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ

2. หนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ โดยจัดทำจากผลการสัมภาษณ์ของ อาจารย์ผู้สอนมวยไทย โดยใช้ภาพบุคคลจริงเพื่อความสมจริงของท่าทางเชิงมวยไทยโบราณ ทั้งหมด 22 ท่า ซึ่งเป็นท่าที่มีความยาก และนำไปหาคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านการออกแบบ

3. แบบประเมินความสามารถในการออกท่าเชิงมวยไทยโบราณ โดยจากการศึกษาข้อมูลและ สถานการณ์โควิด-19 ในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงออกแบบประเมินความสามารถเป็นแบบประเมินค่า (check list) นำรายการประเมิน และเกณฑ์คะแนนแบบรูปิก นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และนำมาหาดัชนีความสอดคล้อง

4. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ โดย ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้อง และนำมาหาดัชนี ความสอดคล้อง

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทย โบราณ สำหรับนักศึกษาสาขามวยไทยศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยมี วิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ชี้แจงรายละเอียดการเรียนด้วยหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ สำหรับ นักศึกษาสาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ให้กับกลุ่มตัวอย่าง ทราบ เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 ทำให้นักศึกษาไม่สามารถเดินทางมาเรียนได้ จึงได้อธิบายการใช้ หนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณผ่านทางช่องทางออนไลน์ (zoom meeting)

2. ให้นักศึกษาเรียนด้วยหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ สำหรับนักศึกษา สาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ผ่านห้องเรียนออนไลน์ (Google Classroom)

3. นักศึกษาท่าทางเชิงมวยไทยโบราณ ตามที่เรียนด้วยหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวย ไทยโบราณ โดยให้นักศึกษาส่งคลิปวิดีโอผ่านห้องเรียนออนไลน์ (Google Classroom) โดยมีระยะเวลา ในการเรียน 1 สัปดาห์ และระยะเวลาในการส่งคลิปวิดีโออีก 1 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 2 สัปดาห์ จากนั้น ผู้วิจัยร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประเมินนักศึกษาด้วยแบบประเมินความสามารถในการออกท่า เชิงมวยไทยโบราณ

4. ให้นักศึกษาทำแบบสอบถามความพึงพอใจเพื่อวัดความพึงพอใจที่มีต่อหนังสือภาพ อิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ผ่านแบบสอบถามออนไลน์ (google form)

ผลการวิจัย

จากที่ผู้วิจัยได้นำหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง เชิงมวยไทยโบราณ สำหรับนักศึกษาสาขามวยไทยศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยเป็น 3 ตอนต่อไป

ตอนที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพของหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ สำหรับนักศึกษาสาขามวยไทยศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ดังตารางต่อไปนี้

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การออกแบบ			
1.1 ปก เมนู น่าสนใจ และง่ายต่อการใช้งาน	4.67	0.58	ดีมาก
1.2 การแนะนำขั้นตอนและวิธีการใช้งาน	4.67	0.58	ดีมาก
2. การนำเสนอเนื้อหา			
2.1 ความถูกต้องของเนื้อหา	5.00	0.00	ดีมาก
2.2 เนื้อหาสามารถเข้าใจได้ง่าย	4.67	0.58	ดีมาก
2.3 การใช้ภาษาสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.67	0.58	ดีมาก
2.4 การลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอน	4.67	0.58	ดีมาก
2.5 ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหาและน่าสนใจ	4.67	0.58	ดีมาก
2.6 ภาพวิทัศน์สอดคล้องกับเนื้อหา	4.67	0.58	ดีมาก
3. การวัดประเมินผล			
3.1 การประเมินความสามารถในการออกท่าทางมีความสอดคล้องกับเนื้อหา	4.33	0.58	ดี
3.2 มีความง่ายและเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	4.33	1.15	ดี
เฉลี่ย (N=3)	4.63	0.58	ดีมาก

ด้านการออกแบบ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การออกแบบ			
1.1 การออกแบบบทเรียนให้ใช้งานง่ายและสะดวก	4.67	0.58	ดีมาก
1.2 การออกแบบหน้าจอเหมาะสมและน่าสนใจ	4.33	0.58	ดี
1.3 ตัวอักษรมีความเหมาะสมและชัดเจน	4.33	0.58	ดี
1.4 ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน	5.00	0.00	ดีมาก
1.5 เสียงดนตรีประกอบและเสียงบรรยายมีความน่าสนใจ	4.67	0.58	ดีมาก

1.6 ภาพวีดิทัศน์สอดคล้องกับเนื้อหา และน่าสนใจ	4.33	0.58	ดี
2. การจัดการและการควบคุม			
2.1 การใช้และออกจากโปรแกรมสะดวก	4.67	0.58	ดีมาก
2.2 สามารถทบทวนบทเรียนซ้ำๆได้	5.00	0.00	ดีมาก
2.3 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน	4.67	0.58	ดีมาก
2.4 การควบคุมบทเรียนสามารถย้อนกลับไปยังจุดต่างๆได้	4.67	0.58	ดีมาก
3. การวัดประเมินผล			
3.1 การประเมินความสามารถในการออกทำทางมีความสอดคล้องกับเนื้อหา	4.33	0.58	ดี
3.2 มีความยากง่ายและเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	4.33	1.15	ดี
เฉลี่ย (N=3)	4.58	0.53	ดีมาก

จากตารางดังกล่าว ผลการประเมินคุณภาพของหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ ด้านเนื้อหา พบว่า มีคุณภาพโดยรวมในระดับดีมาก และด้านการออกแบบ พบว่า มีคุณภาพโดยรวมในระดับดีมากเช่นกัน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความสามารถในการออกท่าเชิงมวยไทยโบราณของนักศึกษาสาขาวิชา มวยไทยศึกษาและพลศึกษา หลังเรียนด้วยหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ ดังตารางต่อไปนี้

คนที่	ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม 66 คะแนน	ค่าเฉลี่ย หลังเรียน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	55	62	64	181	46.2	60.33
2	59	60	60	179	46.2	59.67
3	62	60	62	184	46.2	61.33
4	61	62	63	186	46.2	62.00
5	57	55	56	168	46.2	56.00
6	59	61	62	182	46.2	60.67
7	50	57	52	159	46.2	53.00
8	58	62	58	178	46.2	59.33
9	63	65	64	192	46.2	64.00
10	49	54	52	155	46.2	51.67
11	49	58	51	158	46.2	52.67
12	57	55	54	166	46.2	55.33
13	46	59	53	158	46.2	52.67
14	64	62	62	188	46.2	62.67
15	64	63	64	191	46.2	63.67
16	59	56	59	174	46.2	58.00
17	62	60	61	183	46.2	61.00
18	58	56	60	174	46.2	58.00
19	62	59	60	181	46.2	60.33
20	64	57	61	182	46.2	60.67
21	60	61	61	182	46.2	60.67
ค่าเฉลี่ย (N=21)					46.2	58.75

จากตารางดังกล่าวข้างต้น ผลการประเมินความสามารถในการออกท่าเชิงมวยไทยโบราณของ นักศึกษาสาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา หลังเรียนด้วยหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทย โบราณพบว่า อยู่ในระดับดีมาก และมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ดังตารางต่อไปนี้

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ			
		μ	σ	แปลผล	ลำดับที่
1.	เนื้อหาที่น่าสนใจมากกว่าเรียนในหนังสือ	4.43	0.60	มาก	4
2.	เนื้อหาที่น่าสนใจให้ความรู้และมีประโยชน์ต่อผู้เรียน	4.38	0.50	มาก	5
3.	การเรียงลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอนเข้าใจได้ง่าย	4.29	0.56	มาก	7
4.	ปริมาณเนื้อหากับเวลาเหมาะสม	4.57	0.60	มากที่สุด	3
5.	ขนาดตัวอักษรชัดเจน อ่านง่าย สบายตา	4.43	0.60	มาก	4
6.	เสียงบรรยาย มีความชัดเจน และน่าฟัง	4.33	0.48	มาก	6
7.	การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสม สวยงาม	4.62	0.59	มากที่สุด	2
8.	ภาพวิทัศน์มีความชัดเจนและน่าสนใจ	4.67	0.48	มากที่สุด	1
9.	ภาพประกอบสามารถสื่อความหมายชัดเจนและน่าสนใจ	4.24	0.62	มาก	8
10.	หนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์สร้างความรู้สึกพึงพอใจให้กับผู้เรียน	4.67	0.48	มากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ยรวม (N=21)		4.46	0.06	มาก	

จากตารางดังกล่าว ผลการศึกษาความพึงพอใจหลังเรียนด้วยหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ พบว่า มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับได้ดังนี้ ภาพวิทัศน์มีความชัดเจนและน่าสนใจ และหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์สร้างความรู้สึกพึงพอใจให้กับผู้เรียน นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.48$) รองลงมาคือ การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสม สวยงาม นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.59$) และปริมาณเนื้อหากับเวลาเหมาะสม นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.57$, $\sigma = 0.60$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินคุณภาพหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง พบว่า

1.1 ด้านเนื้อหาคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้เพราะในการจัดทำหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ ได้มีการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับท่าเชิงมวยไทยโบราณ จำนวน 65 ท่า โดยให้พิจารณาความยากของแต่ละเชิง ได้ทั้งหมด 22 ท่า จากนั้นนำท่าเชิงมวยไทยโบราณที่มีความยากจัดทำเป็นหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ได้จัดทำตามข้อเสนอแนะ

ของผู้เชี่ยวชาญ เช่น การใช้ภาพแสดงท่าเชิงมวยไทยโบราณเป็นบุคคลจริง เพื่อความสมจริงและความชัดเจนของท่าเชิงมวยไทยโบราณ และมีภาพวีดิทัศน์ประกอบในท่าทางแต่ละท่าด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น ตลอดจนให้นักศึกษาสามารถศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังมีการออกแบบปก เมนูที่น่าสนใจ มีการแนะนำขั้นตอนและวิธีการใช้งาน การนำเสนอเนื้อหาถูกต้องสามารถเข้าใจได้ง่าย การใช้ภาษาที่ชัดเจน มีการจัดเนื้อหาและขั้นตอนที่เป็นระบบ ตลอดจนมีภาพประกอบเนื้อหาและภาพวีดิทัศน์ ซึ่งมีความง่ายและเหมาะสมกับผู้เรียน และเมื่อผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติสามารถออกท่าเชิงมวยไทยโบราณที่สอดคล้องกับเนื้อหาอีกด้วย สอดคล้องกับสุรศักดิ์ ไวยวงศ์สกุล (2550, อ้างอิงในสุวรรณ บัวศรี, 2554) กล่าวว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรประกอบด้วยสื่อมากกว่า 2 สื่อ ดังนี้ ตัวอักษร ภาพนิ่ง เสียง ภาพเคลื่อนไหว มีการเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์ และมีวีดิทัศน์ เป็นต้น องค์ประกอบเหล่านี้มีความสำคัญต่อการออกแบบ สอดคล้องกับเชมณัฐ มิ่งศิริธรรม (2559 : 56-58) กล่าวว่า โดยทั่วไปบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์จะประกอบไปด้วยข้อความ เสียง ภาพ ภาพเคลื่อนไหว และการเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์ แต่หากต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อยากรู้อยากเห็น มีความคิดจินตนาการนั้น อาจจะต้องออกแบบให้มีลักษณะเด่น และจุดสนใจเพิ่มมากขึ้นเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และเมื่อนำหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ สำหรับนักศึกษาสาขามวยไทยศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลลิตา เกตุเฒ (2555 : 65) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง Food and Drinks ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศูนย์การเรียนรู้เครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนวัดนาขวาง พบว่า ผลประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง Food and Drinks มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นจากแบบประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการออกแบบ ประเมินว่าอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้ เพราะในการออกแบบบทเรียนใช้งานง่ายสะดวก หน้าจอมีความเหมาะสมน่าสนใจ ตัวอักษรเหมาะสมชัดเจน ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา มีเสียงดนตรีประกอบการบรรยาย น่าสนใจ และมีภาพวีดิทัศน์สอดคล้องกับเนื้อหา ด้านการจัดการและการควบคุม การใช้และออกแบบโปรแกรมได้สะดวก สามารถทบทวนเรียนซ้ำ ๆ ได้ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน และสามารถย้อนกลับไปดูส่วนต่าง ๆ ได้ ด้านการวัดและประเมินผลการประเมินมีความง่ายและเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน สอดคล้องกับความสามารถในการออกท่าทาง ซึ่งบุญเลิศ อรุณพิบูลย์ (2551) กล่าวว่าในการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ควรมีหลักการดังนี้ วางแผนการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด การวางรูปแบบโครงสร้างการแสดงผลที่เหมาะสม มีการออกแบบหน้าจอให้อยู่ในแนวทางเดียวกัน การใช้ภาพพื้นหลังควรใช้สีที่สะอาดและเรียบง่าย ควรเลือกใช้สีของตัวอักษรให้เหมาะสมกับสีพื้นหลัง การเลือกตัวอักษรควรตรวจสอบดูลักษณะของตัวอักษรก่อนว่ามีลักษณะตัวเอียง ตัวหนา หรือขีดเส้นใต้หรือไม่ การใช้ตัวอักษรในการนำเสนอร่วมกับภาพกราฟิกจะทำให้เกิดความสวยงามอีกแบบหนึ่ง ควรเขียนเป็นคำชี้แจงเพื่อให้ผู้อ่านทราบว่ารูปแบบใดสามารถเชื่อมโยงได้หรือเชื่อมโยงไปยังที่อื่นไม่ได้ ควรกระตุ้นผู้อ่านให้ตื่นตัวกับบทเรียนอยู่เสมอ การตั้งชื่อปุ่ม ชื่อหัวเรื่องหรือสิ่งต่าง ๆ ในบทเรียน ควรตั้งชื่อให้สามารถเข้าใจได้อ่าน เพื่อไม่ให้ผู้อ่านเกิดการสับสน ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ต้องไม่ควรต่ำกว่า 12-14 พอยท์ ภาพกราฟิกที่นำมาใช้ ควรใช้ให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการใช้งาน ควรเลือกรูปแบบของภาพให้ถูกต้อง ตัวอักษรกระพริบ เสียง และภาพเคลื่อนไหวที่นำมาใช้ต้องใช้อย่างมีเหตุผล หน้าจอช่วยเหลือควรมีขนาดเล็กกว่าหน้าจอหลัก ควรใช้ประโยคที่สั้นและกระชับ เนื่องจากหน้าจอมีขนาดจำกัด ข้อความที่นำมาจากหนังสือ ควรนำมาจัดรูปแบบใหม่ ควรบอกจำนวนหน้าทั้งหมด

และไม่ควรใช้เทคนิคพิเศษ (Effect) มากเกินไป สอดคล้องกับงานสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลลิตา เกตุเอม (2555 : 65) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง Food and Drinks ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศูนย์การเรียนรู้เครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนวัดนาขวาง พบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book) เรื่อง Food and Drinks มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นจากแบบประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี

2. ผลการประเมินความสามารถในการออกท่าเชิงมวยไทยโบราณ ของนักศึกษาสาขาวิชามวยไทยศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง พบว่าอยู่ในระดับดีมาก และค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง เชิงมวยไทยโบราณในแต่ละภาพเน้นภาพบุคคลโดยจะฝึกแสดงการฝึกจากง่ายไปหายาก โดยแสดงเป็นขั้นตอนย่อยๆ จำนวน 3-6 ภาพ และถ้าต้องการชมภาพเคลื่อนไหวสามารถสแกนคิวอาร์โค้ดได้ภาพ เพื่อชมภาพวีดิทัศน์ของแต่ละท่าได้ ส่งผลให้นักศึกษามีความเข้าใจมากขึ้น สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ได้นำเสนอเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและเร็วขึ้น ซึ่งขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ ไม่ซ้ำหรือเร็วเกินไป จากนั้นผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดเป็นทักษะย่อย ๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อย ๆ และให้ทำตามไปทีละส่วนอย่างช้า ๆ และให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยนั้นเรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ดีขึ้น โดยทำให้รวดเร็วขึ้น เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ ผู้เรียนก็จะสามารถปฏิบัติทักษะได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิลป์วิชญ์ จันทรพุข (2560 : 124) กล่าวว่า ผลการประเมินความสามารถในการออกแบบอินโฟกราฟิก หลังจากฝึกอบรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร โดยผู้วิจัยร่วมประเมินกับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พบว่านักศึกษามีความสามารถในการออกแบบอินโฟกราฟิกเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 16.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.49 อยู่ในระดับดีมาก ส่วนในการประเมินความสามารถในการออกท่าเชิงมวยไทยโบราณ โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ได้แก่ ปฏิบัติท่าทางถูกต้อง ปฏิบัติท่าทางได้แข็งแรง และปฏิบัติท่าทางเคลื่อนไหวสัมพันธ์ ส่งผลให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินได้สอดคล้องกับ เชิดชัย อมรกิจบำรุง (2548) กล่าวว่า แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ หมายถึงแบบประเมินการปฏิบัติที่ใช้ประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยให้ปฏิบัติออกมาตามข้อกำหนดตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการปฏิบัติ ซึ่งจะวัด ทั้งวิธีการปฏิบัติและผลงานที่ได้จากการปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมและให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ทั้งวิธีการปฏิบัติและผลงานที่ได้จากการปฏิบัติ

3. ผลการศึกษาคความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชามวยไทยและพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ที่เรียนด้วยหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ พบว่าความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.06$) ทั้งนี้เพราะหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ เนื้อหามีความน่าสนใจมากกว่าในหนังสือ มีภาพวีดิทัศน์ที่เข้าใจได้ง่าย ชัดเจนและน่าสนใจ ส่งผลให้สร้างความรู้สึที่ดีให้กับผู้เรียน การจัดวางภาพมีความเหมาะสมสวยงาม การนำเสนอเนื้อหาที่ให้ความรู้และเป็นประโยชน์ การเรียงลำดับเนื้อหา

เป็นขั้นตอนเข้าใจง่าย เนื้อหามีความเหมาะสมกับเวลา ตัวอักษรชัดเจนอ่านง่ายสบายตา มีเสียงบรรยายชัดเจน น่าฟัง ตลอดจนมีภาพประกอบสื่อความหมายชัดเจนน่าสนใจ สอดคล้องกับสุรศักดิ์ ไวยวงศ์สกุล (2550, อ้างอิงในสุวรรณ บัวศรี, 2554) กล่าวว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สมบูรณ์ต้องประกอบด้วย อักษรหรือข้อความประกอบส่วนหนึ่งของภาพ โดยต้องสื่อความหมายให้ชัดเจน ลักษณะรูปแบบตัวอักษร (Font) เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ (Symbol) การเลือกในแบบอักษร เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ต้องมีความเหมาะสม การกำหนดความยาวเนื้อหาให้เหมาะสม โดยแบ่งข้อมูลออกเป็นส่วนย่อยแล้วเชื่อมโยงเข้าหากัน สร้างการเคลื่อนไหวให้อักษร เพื่อสร้างความสนใจก่อนนำเสนอข้อมูล ภาพนิ่ง (Still Images) เป็นภาพกราฟิกที่ไม่เคลื่อนไหว เช่น ภาพถ่าย หรือภาพวาด มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้เสียง (Sound) การใช้เสียงในการนำเสนอทำให้น่าสนใจยิ่งขึ้น วิดีทัศน์ เป็นส่วนประกอบเข้าไปสู่การนำเสนอที่มีประสิทธิภาพและมีความตื่นตาตื่นใจมากยิ่งขึ้น และการเชื่อมโยงแบบปฏิสัมพันธ์ ทำให้ผู้ใช้สามารถเลือกข้อมูลได้ตามความต้องการโดยใช้ตัวอักษรหรือปุ่มสำหรับเชื่อมโยง ตรงกับ นรวาดี นิกายจันกุล (2558 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องโปรแกรมนำเสนองาน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับบาหยัน จรรยาพิลาทิพย์ (2560 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสมมองเป็นฐานโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบกิจกรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสมมองเป็นฐานโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประกอบกิจกรรมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ข้อเสนอแนะ

1. การใช้หนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเชิงมวยไทยโบราณ ควรมีการปฐมนิเทศเพื่อชี้แจงขั้นตอนการใช้ให้ผู้เรียนได้ทราบเบื้องต้น จัดเตรียมแผนในการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียน เพื่อตอบสนองต่อลักษณะการเรียนรู้ในแบบนั้น ๆ และเหมาะสมต่อการประเมินผล อีกทั้งยังควรสร้างห้องเรียนออนไลน์ เพื่อรองรับกับสถานการณ์โควิด-19 ในปัจจุบัน
2. ควรมีการศึกษาและพัฒนารูปแบบสื่อหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบ 3D, AR หรือ VR เพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น หรือการวิจัยปัญหา ผลกระทบ และข้อจำกัดจากการเรียนรู้ด้วยหนังสือภาพอิเล็กทรอนิกส์ของผู้เรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- เชมณัฐ มิ่งศิริธรรม. (2559). การออกแบบสื่อการศึกษาสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อรุณการพิมพ์.
- ต่อศักดิ์ แก้วจรัสวิไล. (2554). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชามวยไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตร
- แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขามวยไทยศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

- นราวดี นิภาณจน์กุล. (2558). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องโปรแกรมนำเสนอผลงานกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บาหยัน จรรยาพิลาทิพย์. (2560). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐานโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประกอบกิจกรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ไพฑูรย์ ศรีฟ้า. (2551). E-Book หนังสือพูดได้. กรุงเทพมหานคร: ฐานบุ๊คส์. สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). ศิลปะมวยไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.